

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์
The Academic Leadership of School Administrators Phutthaisong
School Group Under Buriram Secondary Educational Service Area
Office

พิชญานิน พิมพ์จันทร์¹ และ วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Phichayanin Pimjun and Wiralpat Wongwatkasem²

Nakhonratchasima College

Corresponding Author E-mail: 6704030302068@nmc.ac.th

(Received: 8 April, 2026 ; Edit: 6 May, 2026; accepted: 10 May, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 201 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.50 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ อยู่ในระดับมาก
2. ผลจากการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ตามตัวแปรอิสระ พบว่า ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางด้านวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีภาวะผู้นำทางด้านวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : งานวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, ภาวะผู้นำทางวิชาการ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of academic leadership of school Phutthaisong School Group Under Buriram Secondary Educational Service Area Office, 2) to compare the level of academic leadership of school administrators Phutthaisong School Group Under Buriram Secondary Educational Service Area Office, classified by educational level and work experience. The sample group used in the research was 201 school administrators and teachers. The sample size was determined using the Krejcie and Morgan table and stratified random sampling was employed. The instrument used was a 5-level rating scale questionnaire with a consistency index between 0.67 - 1.00 and a reliability value of the entire questionnaire of 0.89. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test

The research results found that

1. The academic leadership of school administrators Phutthaisong School Group Under Buriram Secondary Educational Service Area Office, was overall at a high level.
2. The comparison of opinions toward the academic leadership of school administrators Phutthaisong School Group Under Buriram Secondary Educational Service Area Office, classified by educational level and work experience, there were no significant different.

Keywords: Academic, Academic leadership, School Administrator

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับเป็นกลไกพื้นฐานที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อันเป็นรากฐานของการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ โดยมุ่งเสริมสร้างให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่เหมาะสม สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ท่ามกลางบริบทของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและความมั่นคงในเวทีนานาชาติ ควบคู่ไปกับการรักษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของตนเอง สำหรับประเทศไทย การจัดการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพของคนไทยให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศในระยะยาว ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงระดับโลกและความท้าทายภายในประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งนี้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทย ส่งเสริมให้สังคมมีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วได้อย่างยั่งยืน การเปลี่ยนแปลงทำให้ประเทศไทยจึงได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2575) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศอย่างมีทิศทางและต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายสำคัญในการสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้แก่ประเทศ ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่ง

สู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูงและมีความเป็นธรรมในสังคม รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล ระบบบริหารภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา การเตรียมความพร้อมของคนไทยให้มีศักยภาพในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง มีทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล และสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จึงเป็นภารกิจสำคัญของระบบการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กำหนดว่าให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไปไปยังคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการศึกษาโดยตรง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสังคมในยุคปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เป้าหมายของการศึกษามีประสิทธิภาพ คือ ผู้สร้างคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม มีความรู้ มีคุณธรรม มุ่งพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ มีศักยภาพในการแข่งขัน และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข รัฐบาล มุ่งเน้นให้การดำเนินการมีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายหลักสามประการ คือ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพื่อสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นคนไทย พัฒนาความเสมอภาคทางการศึกษาและสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารและการศึกษาส่งเสริมระบบการจัดการปฏิรูปการศึกษาที่สร้างโอกาสต่อการพัฒนาคนไทย ยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูผู้สอน พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมการกำหนดทิศทางและนโยบาย ทางวิชาการ การบริหารและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีคุณภาพ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการให้ความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการทางการเรียนของผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งการส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการยังเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่สะท้อนถึงสมรรถนะของผู้บริหารในการใช้อิทธิพลเชิงวิชาการเพื่อชักนำ สร้างแรงจูงใจ และเสริมพลังให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาแนวทางและกลยุทธ์ในการบริหารงานวิชาการอย่างเหมาะสม เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษา โดยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายทางวิชาการที่ชัดเจน การจัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และทรัพยากรทางการเรียนรู้ที่จำเป็น การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการสอนของครูอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการแสดงบทบาทผู้นำเชิงวิชาการในการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน

ผู้บริหารสถานศึกษาคือบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงบทบาทสำคัญในเชิงวิชาการ เข้าใจและรับผิดชอบการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้และความสามารถทางด้านวิชาการที่เป็นวิชาชีพของตนเอง จนสามารถใช้ในการให้คำแนะนำให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ร่วมงานได้ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาครู การวางแผนและนิเทศการสอน การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เข้มแข็งภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของปรียาภรณ์ เรืองเจริญ (2560) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นคุณสมบัติที่สำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสูง ย่อมมีแนวทางที่จะเอื้อต่อการสร้างเสริมคุณภาพการเรียนการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนที่ตนบริหาร ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะสามารถสร้างกำลังใจอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลต่อบรรยากาศขององค์กร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ ในขณะเดียวกัน Hallinger & Heck (2011) ชี้ให้เห็นว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนได้รับอิทธิพลหลักจากการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและแนวทางภาวะผู้นำ โดยการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า อิทธิพลของผู้นำถือเป็นลักษณะสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจน Dimmock & Walker (2005) กล่าวถึงผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อขับเคลื่อนผู้เรียนให้เกิดความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ โดยผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูอย่างเข้มแข็ง ซึ่งจะช่วยพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบหลักด้านการจัดการศึกษา มีบทบาทสำคัญโดยตรงต่อคุณภาพของสถานศึกษา การปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจในหลักการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะในด้านขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ มีทั้งหมด 7 โรงเรียน ยังประสบปัญหาการบริหารงานด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ สถานศึกษายังคงเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ทั้งในด้านการพัฒนาครู การนิเทศการสอน และการประเมินผลการจัดการเรียน การสอน แม้ว่าสถานศึกษาจะมีการแลกเปลี่ยนทรัพยากรและประสบการณ์ร่วมกัน การสนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการยังขาดความเป็นระบบและขาดความครอบคลุมในหลายด้านที่จำเป็นต่อการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ความสามารถในการขับเคลื่อนการพัฒนาการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังมีข้อจำกัด สถานศึกษาหลายแห่งยังประสบปัญหาภาระงานด้านการบริหารที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนข้อจำกัดด้านระยะเวลาในการดำเนินงานให้แล้วเสร็จตามกรอบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด รวมถึงการเปลี่ยนแปลงนโยบายที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้การดำเนินงานด้านวิชาการได้รับความสำคัญลดลง อย่างไรก็ตาม การรับรู้และการประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาย่อมแตกต่างกันไปตามมุมมองประสบการณ์ และบริบทการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทโดยตรงในการจัดการเรียนการสอน และเป็นกลไกสำคัญในการสะท้อนประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิจัย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการทั้งหน่วยงานสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนำไปใช้วางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีศักยภาพในการบริหารงานวิชาซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดหมายของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้วิจัย

คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2568 จำนวน 412 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย

คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2568 จำนวน 201 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) และได้โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 74 – 84)

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามมาจากกึ่งกาญจน์ สุขสำราญ (2565) ได้จำนวนแบบสอบถาม 40 ข้อ

3.4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

3.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.7 นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในโรงเรียนพระครูพิทยาคม อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

3.8 คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 40 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

3.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 201 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านกำหนดพันธกิจของโรงเรียน	4.31	0.50	มาก
2. ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน	4.22	0.65	มาก
3. ด้านการนิเทศการสอน	4.32	0.55	มาก
4. ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน	4.46	0.41	มาก
5. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้การสอน	4.37	0.46	มาก
รวม	4.34	0.39	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D.= 0.39) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ($\bar{X} = 4.46$, S.D.= 0.41) รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้การสอน ($\bar{X} = 4.37$, S.D.= 0.46) ด้านการนิเทศการสอน ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.55) และด้านกำหนดพันธกิจของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.50) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 4.22$, S.D.= 0.65)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตาราง 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขต พุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการศึกษา				t	p
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	(n = 132)		(n = 69)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดพันธกิจ	4.28	0.48	4.38	0.55	.658	.511
2. ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน	4.45	0.71	4.49	0.67	.753	.452
3. ด้านการนิเทศการสอน	4.52	0.68	4.54	0.66	.545	.586
4. ด้านการติดตามกำกับความก้าวหน้าของนักเรียน	4.44	0.41	4.32	0.56	.760	.448
5. ด้านส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน	4.38	0.43	4.35	0.50	.457	.648
รวม	4.32	0.38	4.37	0.41	-.920	.359

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ในการทำงาน				t	p
	ต่ำกว่า 10 ปี		มากกว่า 10 ปี			
	(n = 132)		(n = 69)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดพันธกิจ	4.30	0.50	4.32	0.51	-0.217	.828
2. ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน	4.18	0.67	4.29	0.62	-1.165	.246
3. ด้านการนิเทศการสอน	4.32	0.54	4.32	0.55	0.52	.959
4. ด้านการติดตามกำกับความก้าวหน้าของนักเรียน	4.46	0.42	4.45	0.39	.127	.899
5. ด้านส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียน การสอน	4.41	0.44	4.32	0.48	1.128	.155
รวม	4.34	0.40	4.34	0.39	-0.066	.948

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนงานวิชาการโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารมีการติดตาม ประเมินผล และใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้บุคลากรรับรู้ถึงความเอาใจใส่และความชัดเจนในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับ อลิสา อินทร์สุข (2568) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษาพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษาพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และอลิน จันทรมัย (2568) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากบริบทการบริหารจัดการของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตพุทไธสงมีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบเดียวกัน ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง ส่งผลให้บุคลากรทุกระดับการศึกษามีโอกาสได้รับการสื่อสาร นโยบาย และการสนับสนุนด้านวิชาการในลักษณะใกล้เคียงกัน นอกจากนี้บุคลากรทางการศึกษาไม่ว่าจะมีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรีต่างมีบทบาทหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนร่วมกัน การรับรู้ต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารจึงอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์การทำงานจริงในโรงเรียน มากกว่าความแตกต่างด้านคุณวุฒิทางการศึกษา ส่งผลให้ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจากรุวรรณ คาบแก้ว(2567) สรุปได้ว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งกาญจน์ สุขสำราญ (2565) สรุปได้ว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตพุทไธสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน เป็นระบบ และสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของต้นสังกัด ส่งผลให้บุคลากรทุกกลุ่มได้รับการชี้แนะและการสนับสนุนด้านวิชาการ ในลักษณะเดียวกัน การทำงานในสถานศึกษาปัจจุบันให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ทำให้บุคลากรที่มีประสบการณ์แตกต่างกันสามารถเข้าถึงข้อมูล แนวปฏิบัติ และกระบวนการพัฒนางานวิชาการได้อย่างเท่าเทียม ส่งผลให้การรับรู้ต่อบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตรไพบรญาณ กระจุง (2568) สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนห้วยน้ำหวาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับอิงอร บัวขจร (2566) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน พบว่ามีภาวะผู้นำทางวิชาการไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารควรนำผลไปใช้พัฒนาการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการกำกับติดตามผลการเรียนของนักเรียน การนิเทศการสอน และการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
2. ผู้บริหารควรพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อใช้ติดตามและวิเคราะห์ผลการเรียน ของนักเรียน รวมทั้งใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน
3. ควรส่งเสริมการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ และพัฒนาบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกสำหรับการพัฒนา
2. ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังพื้นที่หรือระดับการศึกษาอื่น เพื่อเปรียบเทียบและยืนยันผลการวิจัย
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

บุญพา พรหมณะ. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช).

- พัชร อินทาบัจ. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 3* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- สุขฤทัย จันทร์ทรงกรด. (2558). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- อิงอร บัวขจร. (2566). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- Boles, H. W., & Davenport, J. A. (1975). *Introduction to educational leadership*. Harper & Row.
- Burns, J. M. (1978). *Leadership*. Harper & Row.
- Bush, T., & Glover, D. (2016). School leadership and management in South Africa: Findings from a systematic literature review. *International Journal of Educational Management*, 30(2), 211–231.
- Chell, J. (1995). *Introducing principals to the role of instructional leadership: SSTA research in brief*. ERIC.

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาชำนิ
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
 Strategic Leadership of School Administrators in the Chamni
 Educational Development Zone, under the Buriram Primary
 Educational Service Area Office 1.

วรพล วิเศษสัตย์¹ และ วิรลพัชร วงศ์วัฒนเกษม²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Worapon Wisedsad¹ and Wiralpat Wongwatkasem²

Nakhonratchasima College

Corresponding Author E-mail : 6704030302070@nmc.ac.th

(Received: 13 May, 2026; Edit: 13 May, 2026; accepted: 13 May, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาชำนิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปีการศึกษา 2568 จำนวน 136 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.975 สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาชำนิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาชำนิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The research purposes were to study and to compare the levels on the Strategic Leadership School Administrators in Chamni Education Development Area Under the Office of Burriram Primary Educational Service Area 1 classified by the education levels and work experience. The sample group was the 136 administrators and teachers academic year 2025. The research instrument was questionnaire with Index of Item Objective Congruence 0.67-1.00 and reliability 0.975. The data analysis statistics were the frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

1. The Strategic Leadership School Administrators in Chamni Education Development Area Under the Office of Burriram Primary Educational Service Area 1 found the overall was at high level; when each aspect consideration found all aspects were at high level.

2. The opinions comparison on The Strategic Leadership School Administrators in Chamni Education Development Area Under the Office of Burriram Primary Educational Service Area 1 classified by the education levels found the overall did different at the statistical significance level .05 and when classified by the work experience found the overall and each aspect did not different.

Keywords: Leadership, Academic Leadership, School Administrator

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยไว้ว่า ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" และเป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวที่จะทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจาก ปัจจัยภายในและภายนอกประเทศในทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการของประเทศได้รับการพัฒนายกระดับไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนากลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ที่จะสร้าง และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เพื่อยกระดับฐานรายได้ของประชาชนในภาพรวมและกระจายผลประโยชน์ไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม คนไทยได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี เก่ง มี วินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ สามารถ "รู้ รับ ปรับใช้" เทคโนโลยีใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐานระบบสวัสดิการ และกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษา โดยกำหนดการ พัฒนาการศึกษให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ดังนั้นผู้บริหาร เป็นผู้มีบทบาทและ อิทธิพลต่อการดำเนินงาน

ของสถานศึกษาที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ผู้เรียนยังได้รับการ พัฒนาให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงได้มีการกำหนด นโยบายเร่งรัดปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบและกระบวนการการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก เร่งพัฒนา ความแข็งแกร่งทางการศึกษาให้ผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท เด็กพิการ และด้อยโอกาส มีความรู้ และทักษะแห่งโลกยุคใหม่ควบคู่กันไป ทั้งนี้ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับนโยบายดังกล่าวมาปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาท ที่สำคัญต่อการดำเนินงานที่จะ นำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ ผู้เรียน จะได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเองสูงสุด มีความรู้และทักษะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้และการดำรงชีวิต ในอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการที่จะขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเมื่อมีภาวะผู้นำที่สูงย่อมส่งผลดีต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารงานทุกด้าน (ภูมิกร บุนกึ, 2563)

ภาวะผู้นำจึงถือเป็นบทบาทที่สำคัญที่ผู้บริหารพึงมี ผู้บริหารต้องทำหน้าที่ให้ครบถ้วนอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องปรับตัว และจุดประกายความคิดสร้างสรรค์ให้สมาชิกในองค์กรพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง และสนองตอบต่อนโยบาย กลยุทธ์ของสถานศึกษา ซึ่ง Bovee & Dovel (1993 : 468) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการที่จะกระตุ้นและใช้อิทธิพลต่อผู้อื่น เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร กระบวนการภาวะผู้นำประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ 1. ขั้นการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อให้กลุ่มทำงานหรือปฏิบัติตามเป้าหมาย 2. ขั้นกระตุ้นสมาชิกในองค์กรให้ทำงานจนบรรลุเป้าหมายขององค์กรและ 3. ขั้นส่งอิทธิพลต่อพลวัตหรือความเปลี่ยนแปลงของกลุ่ม และวัฒนธรรมองค์กร

โรงเรียนในเขตพัฒนาการศึกษาขานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นโรงเรียนที่มีจำนวนผู้เรียนไม่มาก ครูประจำการที่ปฏิบัติหน้าที่สอนก็มีจำกัดตามไปด้วย ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมีข้อจำกัดหนึ่งทางด้านบุคลากร ประกอบกับเม็ดเงินที่ใช้บริหารจัดการสถานศึกษาก็มีจำนวนจำกัดตามไปด้วย ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาจึงมีความท้าทายเป็นอย่างมากในการจัดการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทที่สำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีแผนหรือแนวทาง ปฏิบัติที่เป็นแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดภายในสถานศึกษาในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา เป็นผู้ที่มีความสามารถในการคาดการณ์ มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล มีความยืดหยุ่น และสามารถนำวิสัยทัศน์ ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา หรือเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์นั่นเอง

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ โดยปกติแล้วผู้บริหารย่อมมีบทบาทที่เป็นผลต่อความสำเร็จหรือประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการบริหารจัดการเพื่อนำสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่แสดงคุณภาพการศึกษาที่แท้จริงของชาติให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพได้จะต้องปรับบทบาทที่จะปฏิบัติในการบริหารให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันในยุคปฏิรูปเช่นนี้ การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำกลยุทธ์ จึงเป็นแนวทางที่คาดว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จของการบริหารงาน และถือเป็นการวางแผนการบริหารที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ต่าง ๆ ที่ต้องการให้บรรลุวัตถุประสงค์เป็นกระบวนการของการบริหารจัดการองค์การโดยรวมที่เน้นการสร้างอนาคตในระยะยาว และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ ตลอดจนเน้นการสร้างกลยุทธ์ขององค์การเพื่อความสำเร็จขององค์การในอนาคต ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์

ไปปฏิบัติการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ เพื่อสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน ที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนผ่านกระบวนการวิเคราะห์ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาชำนาญการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ปรับปรุงภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาชำนาญการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาชำนาญการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเขตพัฒนาการศึกษาชำนาญการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 207 คน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเขตพัฒนาการศึกษาชำนาญการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 136 คนกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) และได้โดยการสุ่มแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามตามแนวคิดของ Hitt, Ireland & Hoskisson (2007 : 24) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2560 : 74 – 84)

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามมาจาก ขวัญใจ อับมา. (2565 : 112-118) ได้จำนวนแบบสอบถาม 50 ข้อ

3.4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

3.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) $IOC = 0.67-1.00$

3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.7 นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่อยู่ในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

3.8 คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 40 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.975

3.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 136 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาขำนิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน ดังนี้ (ขวัญใจ อับมา. 2565 : 112-118)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษา ชำนิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่า t - test (Independent samples)

ผลการวิจัย

1.ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาชำนิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาชำนิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์	4.11	0.68	มาก
2	การบริหารทรัพยากรในองค์กร	4.07	0.69	มาก
3	สนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิผล	4.22	0.54	มาก
4	การมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม	4.15	0.60	มาก
5	การจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล	4.14	0.64	มาก
ภาพรวม		4.14	0.53	มาก

จากตาราง 1 พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาชำนิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.14, S.D.=0.53) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิผล ($\bar{X}$ = 4.22, S.D.=0.54) รองลงมาคือ การมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม ($\bar{X}$ = 4.15, S.D.=0.60) การจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล ($\bar{X}$ = 4.14, S.D.=0.64) การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X}$ = 4.11, S.D.=0.68) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบริหารทรัพยากรในองค์กร ($\bar{X}$ = 4.07, S.D.=0.69)

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาชำนิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปรากฏดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาชำนิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับ		สูงกว่าระดับ		t	p-value
		ปริญญาตรี		ปริญญาตรี			
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.	การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์	4.01	0.69	4.29	0.62	-2.37*	0.02
2.	การบริหารทรัพยากรในองค์กร	4.00	0.71	4.20	0.63	-1.70*	0.09
3.	สนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิผล	4.14	0.55	4.37	0.49	-2.53*	0.01
4.	การมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม	4.12	0.60	4.20	0.61	-0.70	0.49
5.	การจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล	4.04	0.71	4.31	0.48	-2.41*	0.02
ภาพรวม		4.06	0.55	4.27	0.48	-2.29*	0.02

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาขานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดทิศทางการเชิงกลยุทธ์ ด้านการบริหารทรัพยากรในองค์กร ด้านสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพ และด้านการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม พบว่าความคิดเห็นของบุคลากรไม่แตกต่าง

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาขานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปี ขึ้นไป		t	p-value
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.	การกำหนดทิศทางการเชิงกลยุทธ์	4.04	0.71	4.19	0.63	-1.26	0.21
2.	การบริหารทรัพยากรในองค์กร	4.01	0.68	4.14	0.69	-1.08	0.28
3.	สนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพ	4.19	0.57	4.27	0.50	-0.88	0.38
4.	การมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม	4.10	0.63	4.21	0.57	-1.02	0.31
5.	การจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล	4.08	0.68	4.21	0.59	-1.19	0.24
ภาพรวม		4.08	0.55	4.20	0.51	-1.29	0.20

จากตารางที่ 3 พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาขานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาชำนาญการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัชฌิมา เตชะคุหะ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย ยิ่งดั่ง (2567) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสุธรรมพิทักษ์ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสุธรรมพิทักษ์ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากการสอบถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาชำนาญการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูจากทั้งหมด 5 ด้านซึ่งประกอบไปด้วย 1. การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ 2. การบริหารทรัพยากรในองค์กร 3. สนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิผล 4. การมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม 5. การจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุลและสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาชำนาญการเป็นกลุ่มโรงเรียนที่มีการแข่งขันสูงมีการจัดหลักสูตรที่หลากหลาย มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาบริหารจัดการ พร้อมทั้งโรงเรียนมีความพร้อมทุกอย่างทั้งทุนทรัพย์และบุคลากร ซึ่งปัจจุบันสภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นทำให้องค์กรต้องเผชิญกับคู่แข่งทั้งภายในและภายนอก ความผันผวนที่ไม่หยุดนิ่งของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทำให้เกิดอุปสรรคและปัญหาอย่างมากแก่องค์กรอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจึงต้องเรียนรู้และปรับตัววิสัยทัศน์ของการบริหารจัดการให้ทันสมัยและนำเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมาใช้ผู้บริหารควรมีความสามารถในการทำนายอนาคตด้วยสายตาวัดที่กว้างไกล รักษาความยืดหยุ่น และใจกว้างพอที่จะให้อำนาจหรือรับฟังบุคคลอื่นในการสร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์เท่าที่จำเป็นทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ไม่ได้ต้องมีการปรับตัว ต้องสร้างกิจกรรมและโครงการใหม่ๆอยู่เสมอ ต้องมีกิจกรรมร่วมกับชุมชนและต้องพัฒนาตนเองและพัฒนาโรงเรียนอยู่ตลอดเวลาผลการตอบแบบสอบถามจึงอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาชำนาญการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาชำนาญการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ด้านการบริหารทรัพยากรในองค์กร ด้านสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิผล และด้านการจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทิพาพร อาจปาสา (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนที่ 25 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนที่ 25 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัชฌิมา เตชะคุหะ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การศึกษาเป็นตัวสนับสนุนทางด้านทักษะความรู้ ความคิด ความอ่าน การสั่งสมความรู้ การฝึกหัด ซึ่งทักษะของแต่ละบุคคลไม่เท่ากัน อันเป็นผลทำให้บุคคลมีวิถีคิด มีความคิดเห็น มีทัศนคติที่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาขานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทิพาพร อาจปาสา (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนที่ 25 สังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนที่ 25 สังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย ยิ่งดั่ง (2567) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ จากการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาขานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยจำแนกประสบการณ์ในการทำงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูจากทั้งหมด 5 ด้านซึ่งประกอบไปด้วย 1. การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ 2. การบริหารทรัพยากรในองค์กร 3. สนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิผล 4. การมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม 5. การจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล กลุ่มสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาขานีมีการบริหารงานในกลุ่มที่เข้มแข็งมีการถ่ายทอดงานจากครูที่มีประสบการณ์ทำงานมานานกับครูที่มีประสบการณ์น้อยตลอดเวลา เป็นรูปแบบโรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่ทำให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของครูตลอดเวลา บุคลากรที่มีประสบการณ์มากกับบุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยได้มีโอกาสทำงานร่วมกันตลอดเวลา มีกิจกรรมของบุคลากรในเขตพัฒนาการศึกษาขานีที่ทำกิจกรรมร่วมกันตลอดเวลาเช่น การแข่งขันกีฬา การเลี้ยงรับเลี้ยงส่งครู ผู้บริหารและประชุม อบรมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดเวลา ทำให้มีแนวคิดไปทางเดียวกัน ทำให้ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาการศึกษาขานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ผลการเปรียบเทียบจึงไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 ระดับสถานศึกษาสถานศึกษา ควรนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาไปใช้เป็นฐานในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของการบริหารงานภายในองค์กร เพื่อกำหนดแผนพัฒนาผู้บริหารให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) และการนิเทศภายใน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ให้สามารถขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ระดับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ การวางแผนระยะยาว ควรมีกิจกรรมกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีการบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างเหมาะสม และคุ้มค่า ควรสร้างค่านิยมให้บุคลากรเกิดความรักความสามัคคี การพิจารณาการเลื่อนขั้นเลื่อนเงินเดือนด้วยความโปร่งใสยุติธรรม ยึดหยุ่นในการบริหารงาน

1.3 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดหรือเกณฑ์ในการประเมินภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อย่างชัดเจน พร้อมทั้งจัดทำโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาผู้บริหารที่สอดคล้องกับผลการวิจัย เช่น การอบรมเชิงลึก การโค้ช (Coaching) และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาในภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษา

1.4 ระดับนโยบายและการขับเคลื่อนระบบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยบูรณาการเข้ากับแผนพัฒนาการศึกษาระดับเขตพื้นที่และระดับประเทศ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมในการพัฒนา ทั้งนี้ ควรมีการติดตามและประเมินผลการนำผลการวิจัยไปใช้เป็นระยะ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางให้มีความเหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรขยายขอบเขตการวิจัยให้ครอบคลุมพื้นที่หรือบริบทที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่น เขตพื้นที่การศึกษาอื่น หรือสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความครอบคลุมและสามารถนำไปเปรียบเทียบ อ้างอิง และใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบายได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น ขนาดสถานศึกษา วัฒนธรรมองค์กร หรือการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษารูปแบบหรือแนวทางการนิเทศ กำกับ ติดตาม ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยอาจพัฒนาเป็นเครื่องมือหรือเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำไปใช้ในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ควรดำเนินการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อสร้างรูปแบบหรือแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และทดลองใช้ในสถานการณ์จริง พร้อมทั้งประเมินผลอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถนำ

เอกสารอ้างอิง

ขวัญใจ อับมา. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต).

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- จันทิวาพร อาจปาสา. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนที่ 25 สังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัย รามคำแหง.
- ภูมิกร บุนกึ. (2563). *การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลขององค์กรทางการศึกษา*. วารสารการ บริหารการศึกษา, 15(2), 45–60.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- มัชฌิมา เตชะคฤหะ. (2567). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สมชาย ยิ่งดั่ง. (2567). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ จังหวัด นครราชสีมา (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580)*. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Bovee, C. L., & Dovel, G. P. (1993). *Management*. McGraw-Hill.
- Hitt, M. A., Ireland, R. D., & Hoskisson, R. E. (2007). *Strategic management: Competitiveness and globalization* (7th ed.). Thomson South-Western.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.

**ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
Management Skills of School Administrators in the 21st Century
of the Kurumitr School Network, Sikhio District,
under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service
Area Office 4**

ปิยธิดา สมสิริแสงจันทร์¹ และ วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Piyathida somsirisaengchan¹ and Wiralphet Wongwatkasem²

Nakhonratchasima College

Corresponding Author E-mail : fernnatcha11030@gmail.com

(Received: 2 April, 2026 ; Edit: 10 May, 2026; accepted: 10 May, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 และ 2) ศึกษาเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ประชากร คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ปีการศึกษา 2568 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 คน ได้จากวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าดัชนีความ สอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่น 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (T-Test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา และจำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ทักษะการบริหาร; ผู้บริหารสถานศึกษา; ศตวรรษที่ 21

Abstract

This research aimed to: (1) examine the management skills of school administrators in the 21st century in the Kurumitr School Network, Sikhio District, under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4; and (2) compare the management skills of school administrators in the 21st century in the Kurumitr School Network, Sikhio District, under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4, classified by educational level and work experience. The population consisted of school administrators, teachers, and educational personnel in the Kurumitr School Network, Sikhio District, under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4, in the 2025 academic year. The sample comprised 135 participants, selected by simple random sampling. The research instrument was a questionnaire using a rating scale. The index of item-objective congruence (IOC) ranged from 0.67 to 1.00, and the reliability coefficient was 0.92. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and t-test (T-test).

The research findings revealed that:

1. The overall 21st-century administrative skills of school administrators in the Kurumitr School Group, Sikhio District, under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4, were at a high level.
2. A comparative analysis of the 21st-century administrative skills of school administrators in the Kurumitr School Group, Sikhio District, under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4, categorized by educational level and work experience, showed no significant differences overall or in individual aspects.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงในทุกมิติทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี อันเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจการเมืองโลกมีผลทำให้ประเทศต่าง ๆ ในโลกต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีความเชื่อมโยงระหว่างกันมากขึ้นโลกที่เคยกว้างใหญ่กลายเป็นโลกไร้พรมแดน นับจากนี้ต่อไปโลกกำลังก้าวเข้าสู่ระยะแห่งการเปลี่ยนยุคเปลี่ยนสมัย ซึ่งเป็นการเปลี่ยนผ่านที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของประวัติศาสตร์โลกในยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งการเปลี่ยนแปลง ดังกล่าวทำให้เกิดเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาตามไปด้วยอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและ ยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัตประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตน ให้สามารถก้าวทันการ

เปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลกควบคู่กับการดำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศไทยในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ ความสามารถและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์และแรงกดดันภายในประเทศ ที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคม คุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมไปอย่างรวดเร็ว การศึกษาจึงจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยน เพื่อให้สอดคล้องกับปัจจุบันมากที่สุด โดยลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นอกจากจะเป็นผู้ที่มีความรู้พื้นฐานแล้วยังต้องมีทักษะทางด้านการคิดและ การสื่อสารรวมถึงทักษะการจัดการสารสนเทศ และความสามารถในการเรียนรู้ต่าง ๆ ผ่านเทคโนโลยี ดังนั้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการใช้ชีวิตจึงจำเป็นต้องปรับรูปแบบการเรียนการสอนโดยไม่ใช่แค่เป็นการปฏิรูปเพียงครั้งคราว แต่เป็นการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเรื่อย ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของเยาวชน สังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีการใช้ชีวิตที่แตกต่างจากผู้เรียนในยุคต่าง ๆ ที่ผ่านมา เครื่องมือสื่อสาร และเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันผู้เรียนจึงต้องมีการพัฒนาทักษะความรู้ ในศตวรรษที่ 21 มีการจัดการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีสมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ มีจริยธรรมในการดำรงชีวิตบ่มเพาะความคิดการเรียนรู้ที่ปลูกฝังให้มีจิตสาธารณะ เป็นคนที่พึ่งพาตัวเองได้และดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข มีความสมดุลในชีวิตคือทั้งความรู้ และศีลธรรม การปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาและวิธีการสอนเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะหลักสูตรการศึกษาถือเป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และผลลัพธ์ที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในประเทศ ดังนั้น การปฏิรูปหลักสูตรจึงต้องจะนำไปสู่การปลูกฝังความรู้ ทักษะ และค่านิยมต่าง ๆ ที่เยาวชนควรจะต้องมี เพื่อให้พวกเขานำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ในการเรียนการสอน ต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนทั้งในห้องและออนไลน์กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีได้อย่างถูกต้องและ เหมาะสม เน้นการลงมือทำปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นมากกว่าที่จะจดจำเนื้อหาในห้อง เป็นการเรียนรู้โดยการแลกเปลี่ยนร่วมกันระหว่างเพื่อนกับครูการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นการเรียนรู้ที่ไม่ใช่แค่ความรู้ แต่เป็นการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ตลอดชีวิตนั่นเอง

สิ่งที่ยังสำคัญยิ่งในการพัฒนาการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไก และตัวแปรสำคัญในด้านจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำ นโยบายจากส่วนกลางลงสู่การปฏิบัติในหน่วยงานหรือองค์กรของตนเอง ซึ่งต้องทำงานร่วมกับบุคลากรอื่น ๆ ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของ สถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความเป็นผู้นำในกระบวนการ ความคิดสร้างสรรค์บูรณาการการศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ร่วมกับทักษะการบริหารงานเพื่อใช้ในการพัฒนาองค์กรให้บรรลุตาม เป้าหมาย ผู้บริหารจะต้องมีทักษะภาวะผู้นำ (Leadership Skills) ซึ่งต้องใช้ความสามารถและ ความชำนาญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และการบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและ เกิดประสิทธิผล การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำ ช่วยให้ผู้ผู้นำมีความเข้าใจในประสบการณ์ และ เข้าใจคุณค่าของความเป็นผู้นำในตัวเอง ตระหนักถึงวิธีการขจัดความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมพฤติกรรมและพัฒนาความสามารถพิเศษของความเป็นผู้นำมุ่งบรรลุเป้าหมายของ การปฏิบัติงานร่วมกัน ภายใต

ความท้าทายต่าง ๆ โดยให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการวางแผนไปสู่เป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่จำเป็น สำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 (Essential Leadership Skills in the 21st Century) ต้องการ ภาวะผู้นำแบบร่วมมือ (Corporate Leadership) มากกว่าผู้นำแบบใช้อำนาจหรือการบังคับ ผู้จะต้องให้การศึกษาและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ตาม (วิโรจน์ สารรัตน์, 2556)

จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ได้มีการพัฒนาสถานศึกษายกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กสู่ศูนย์เรียนรู้คุณภาพ โรงเรียนสู่ศูนย์เรียนรู้คุณภาพ พัฒนาครูทั้งระบบและพัฒนาโรงเรียนเป้าหมายให้มีคุณภาพ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาสามารถยกระดับคุณภาพ ได้ในระดับที่น่าพอใจ แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากยังประสบปัญหาอุปสรรค การดำเนินงาน ซึ่งในการแก้ปัญหาผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเป็นกระบวนการใช้ความรู้และความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการบริหารงานตามภารกิจหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้บริหารอย่างเต็มศักยภาพให้สอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษา โดยอาศัยทรัพยากรบุคคล และกระบวนการบริหารอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การ ปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากความเป็นมา และความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ว่าในสภาพดำเนินการปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 มากน้อยเพียงใด และแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ควรเป็นเช่นไร ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะ ของผู้บริหารและเป็นข้อมูลนำไปใช้ในการวางแผนงานตลอดจนพัฒนาการทักษะ การบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคูร์มิตร อำเภอสี่คิ้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคูร์มิตร อำเภอสี่คิ้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้วิจัย

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในกลุ่มโรงเรียนคูร์มิตร อำเภอสี่คิ้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำนวน 135 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำนวน 103 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) และได้โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ตามแนวคิดของ Davis, et. al. (1989. 319-340), Griffin (2013,13-15) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 74 – 84)

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามมาจากสุรัสวดี ชื่นวงศ์ (2566) ได้จำนวนแบบสอบถาม 37 ข้อ

3.4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

3.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.7 นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คน ในกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

3.8 คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

3.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 103 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสี่คิ้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสี่คิ้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสี่คิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ปรากฏดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมนตร อำเภอสี่คิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการสร้างทีมงาน	4.73	0.15	มากที่สุด
2	ด้านการแก้ปัญหา	4.96	0.12	มากที่สุด
3	ด้านการสื่อสาร	4.89	0.25	มากที่สุด
4	ด้านการตัดสินใจ	4.85	0.33	มากที่สุด
5	ด้านการใช้เทคโนโลยี	4.74	0.27	มากที่สุด
ภาพรวม		4.83	1.78	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมนตร อำเภอสี่คิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}= 4.83$; S.D.= 1.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมนตร อำเภอสี่คิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 อยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างทีมงาน ($\bar{X}= 4.73$; S.D.= 0.15) ด้านการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X}= 4.74$; S.D.= 0.270) ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X}= 4.85$; S.D.= 0.33) ด้านการสื่อสาร ($\bar{X}= 4.89$; S.D.= 0.25) ด้านการแก้ปัญหา ($\bar{X}= 4.96$; S.D.= 0.12)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อ ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมนตร อำเภอสี่คิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมนตร อำเภอสี่คิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านปรากฏดังตารางที่ 2

ด้านที่	รายการ	ระดับ		สูงกว่าระดับ		t	P - value
		ปริญญาตรี		ปริญญาตรี			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการสร้างทีมงาน	4.73	0.16	4.74	0.14	-0.27	0.25
2	ด้านการแก้ปัญหา	4.95	0.12	4.96	0.12	-0.19	0.78
3	ด้านการสื่อสาร	4.89	0.25	4.89	0.24	0.06	0.92
4	ด้านการตัดสินใจ	4.86	0.32	4.81	0.41	0.66	0.14
5	ด้านการใช้เทคโนโลยี	4.73	0.28	4.76	0.25	-0.60	0.38
ภาพรวม		4.84	0.17	4.83	0.18	0.02	0.82

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตาม ระดับการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวม ของผู้ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 4.83, S.D.= 0.18) และผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 4.84, S.D.= 0.17) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยรวม เฉพาะด้าน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม และรายด้านปรากฏดังตารางที่ 3 n = 135

ด้านที่	รายการ	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปี ขึ้นไป		t	P - value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการสร้างทีมงาน	4.27	0.16	4.73	0.15	-0.41	0.46
2	ด้านการแก้ปัญหา	4.96	0.12	4.96	0.12	0.34	0.94
3	ด้านการสื่อสาร	4.90	0.24	4.88	0.25	0.40	0.45
4	ด้านการตัดสินใจ	4.88	0.29	4.83	0.38	0.70	0.14
5	ด้านการใช้เทคโนโลยี	4.74	0.27	4.74	0.27	-0.02	0.98
ภาพรวม		4.84	0.17	4.83	0.18	0.31	0.39

จากตารางที่ 3 พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวม ของผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี ($\bar{X}$ = 4.84, S.D.= 0.17) และที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปี ขึ้นไป ($\bar{X}$ = 4.83, S.D.= 0.18) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาใน

ศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยรวม เฉพาะด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารเข้าใจในหลักการแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร สามารถประยุกต์และบริหารตามสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถบริหารงาน ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบ และเกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้สามารถบริหารโครงการ กิจกรรม และทรัพยากรต่าง ๆ ได้ สอดคล้องกับแผนที่วางไว้ รวมทั้งบริหารงบประมาณได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเกิดประโยชน์สูงสุด สามารถจัดให้ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการ และสามารถบริหารการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ เป็นไปตาม สอดคล้องนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2560) สอดคล้องกับปัทมพร พงษ์เพชร (2561) ที่ได้ทำการศึกษา ทักษะของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า

1.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวม และรายข้อ ด้านการสร้างทีมงาน พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อ ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมและรายข้อ ด้านการแก้ปัญหา พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารวางแผนการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ ผู้บริหารใช้ประสบการณ์ประกอบกับข้อมูลสารสนเทศ มาวิเคราะห์ สถานการณ์ในการแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ ผู้บริหารพิจารณาตัดสินใจเลือกแนวคิดในการแก้ปัญหาให้ดีที่สุด ผู้บริหารวิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหา และผู้บริหารคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ เปรียบเทียบเชื่อมโยงระหว่าง สารสนเทศกับข้อโต้แย้ง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน

1.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวม และรายข้อ พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อ ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมและรายข้อ ด้านการสื่อสาร พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถสื่อสารผ่านระบบออนไลน์เพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ ผู้บริหารสามารถเลือกรับข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในองค์กรได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารสามารถสื่อสารอธิบาย

แนวคิดและข้อมูลของตนเองสู่ผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารมีวิธีการสื่อสารที่หลากหลายในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน ตามลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารมีความรู้ในการแยกแยะจำแนกความแตกต่างระหว่างสื่อที่ควรรับและไม่ควรรับ

1.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมนตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวม และรายข้อ พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อ ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมนตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมและรายข้อ ด้านการตัดสินใจ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารระบุถึงหนทางเลือกต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการตัดสินใจ และผู้บริหารประเมินทางเลือกแต่ละทางตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมาคือ ผู้บริหารสร้างลำดับความสำคัญของน้ำหนักและข้อจำกัดของหลักเกณฑ์ในการประเมินต่าง ๆ ผู้บริหารรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมเกี่ยวกับการดำเนินงานตามสถานการณ์นั้น ๆ อย่างมากที่สุด ผู้บริหารมีการสร้างหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ ผู้บริหารวางแผนปฏิบัติงานอย่างรอบคอบตามวิธีทางที่เป็นไปได้ ผู้บริหารกำหนดทางเลือกและทางออกสำหรับสถานการณ์และปัญหาไว้อย่างหลากหลาย ๆ ทาง ผู้บริหารยอมรับเหตุผลในความจำเป็นที่ต้องตัดสินใจ ผู้บริหารประเมินค่าและวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็นได้ ตามลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายเกี่ยวกับสิ่งที่คาดหวังจะให้สัมฤทธิ์ผล

1.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมนตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวม และรายข้อ พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อ ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมนตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมและรายข้อ ด้านการใช้เทคโนโลยี พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุม ภายในสถานศึกษา ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการสั่งการให้เกิดความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสามารถนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาจัดทำสื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ผู้บริหารมีความสามารถในการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศของ สถานศึกษาในระบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนำมาปรับใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

1.5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมนตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวม และรายข้อ พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อ ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมนตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมและรายข้อ ด้านการสร้างทีมงาน พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจด้วยการยกย่อง ชมเชยผู้ใต้บังคับบัญชา รองลงมาคือ ผู้บริหารสามารถนำพาและพัฒนาบุคลากรให้สามารถ เป็นผู้นำในการเผยแพร่การทำงาน ผู้บริหารสามารถส่งเสริมให้บุคลากรในทีมร่วมกันคิดแก้ปัญหา และรับผิดชอบร่วมกัน ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนานตนเองและแบ่งปันความรู้ในการทำงาน ผู้บริหารสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการทำงานของ บุคลากรในองค์กร

ผู้บริหารสามารถนำองค์กรให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและเป็นผู้ตามที่ดีเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ ผู้บริหารสามารถสร้างความไว้วางใจและความสามัคคีในองค์กร และผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดผู้บริหารส่งเสริมคุณธรรมและสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี ในการปฏิบัติงาน

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติตนของผู้บริหารสถานศึกษาทำให้บุคลากรเห็นว่ามี การใช้ทั้งศาสตร์และศิลปะ มีความรู้ความชำนาญมีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมบริหาร เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างถูกต้องรวดเร็ว สอดคล้องกับ กับงานวิจัยของ สุวัฒน์ กุเกียรติกาญจน์ และวิจิต แสงสว่าง (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าครูที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากยังไม่มีเทคนิคการคิดเชิงกลยุทธ์ วางแผนการกำหนดนโยบายและทิศทางของสถานศึกษาได้ยังไม่ชัดเจน มีเทคนิคในการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลของสารสนเทศน้อย ส่วนด้านการแก้ปัญหา อาจมีเทคนิควิธีการในการ ปฏิบัติการจัดกิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจ เทคนิคในการใช้สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีได้อย่าง คล่องแคล่ว และมีเทคนิคในการระดมความคิดการทำงานแบบร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อดิภาณูจน์ ศรีสังข์ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงาน ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี จำแนกตามเพศ และขนาดของสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ ผู้บริหารระดับสูงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ เป็นแนวทางในการส่งเสริมทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน โดยการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต การให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนาเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ที่สอดคล้อง กับความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการสร้างทีมงาน 1.1) ควรมีการนำเสนอผลงานขององค์กรให้เป็นที่ยอมรับของสังคม 1.2) ควรมีการนำพาและพัฒนาบุคลากรให้สามารถเป็นผู้นำในการเผยแพร่การทำงาน 1.3) ควรมีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานมากขึ้น 2. ด้านการแก้ปัญหา 2.1) ควรมีการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ เปรียบเทียบเชื่อมโยงระหว่างสารสนเทศกับข้อโต้แย้งในการแก้ปัญหาต่าง ๆ 2.2) ควรใช้ประสบการณ์ประกอบกับข้อมูลสารสนเทศมาวิเคราะห์สถานการณ์ในการแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบมากขึ้น 3. ด้านการสื่อสาร 3.1) ควรใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารที่หลากหลายในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานทั้งในและนอกองค์กร 3.2) ควรเพิ่มทักษะในการสื่อสารเพื่ออธิบายแนวคิดและข้อมูลของต่าง ๆ ได้อย่าง ชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น 3.3) ผู้บริหารควรมีการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา 4. ด้านการตัดสินใจ 4.1) ควรมีการกำหนดทางเลือกและทางออกสำหรับสถานการณ์และปัญหาไว้หลาย ๆ ทาง 4.2) ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและวางแผนปฏิบัติงาน อย่างรอบคอบตามวิธีทางที่เป็นไปได้เพื่อให้การดำเนินงานสัมฤทธิ์ผล 5. ด้านการใช้เทคโนโลยี 5.1) ควรพัฒนาทักษะและความสามารถในการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศของ สถานศึกษาในระบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 5.2) ควรพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมภายในสถานศึกษา 5.3) ควรส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการ เรียนการสอนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีขอบเขตในการศึกษาที่จำกัดในหลาย ๆ ด้าน ดังนั้น หากมี ผู้สนใจศึกษาวิจัยในลักษณะนี้ต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครู และบุคลากร ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
3. ควรศึกษาการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิบัติงาน ของกลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติซึ่งเป็นแผนแม่บทของการจัด การศึกษาในฉบับปัจจุบัน (พ.ศ. 2560-2579)*. สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2568, จาก <http://www.lampang.go.th/>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2542). *การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 6)*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน.
- ปัทมพร พงษ์เพชร. (2561). *ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. , มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากรณีศึกษาต่อการศึกษา ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ:

ทิพย์วิสุทธ์.

- สัตตบุษย์ โพธิ์รุท. (2564). ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21. วารสาร การบริหารการศึกษา
และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 10(38), 42-50.
- สุวัฒน์ กุ้เกียรติกาญจน์ และวิจิต แสงสว่าง. (2564). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 10(3),
68-80.
- อติกาญจน์ ศรีสังข์. (2564). ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตาม
ความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- Davis, F. D., Bagozzi, R. P., and Warshaw, P. R. (1989). *User acceptance of computer
technology: a comparison of two theoretical models*. Management science, 35(8), 319-
340.
- Griffin, R. (2013). *Management Principles and Practices*. Canada: Nelson Education.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. *Educational
and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.
- Likert, R. (1932). *A technique for the measurement of attitude*. Archives of Psychology 140: 1-55